

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Posam. št. 1 din.; letna naročnina 20 din., v zamejstvu 40 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Fran Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Glave pokonci!

Ljudje, narodi žive od svojega postanka na zemlji v neprestani borbi za svojo svobodo, za svoj obstanek in prosveto. Zdi se, kakor da se neprestano otepamo neke tajne sile, ki nam ne da miru ne svobode ne kruha.

Ta žalostna zgodovina, ta krvava ljudska žaloigra traja stoletja, a ljudje, narodi trpe, se upirajo, se med seboj koljejo in žive nehoma v nemiru, nezadovoljnosti in nevolji. Ali naj bo vedno tako? Ali se res ne more najti način, da se narodi osvobodijo? Ali se res ne morejo najti narodi, ki bi s svojo moralno silo zagotovili drugim narodom svobodo, mir, kruh in prosveto?

Kakor se vsak organizem razvija po stalnih zakonih narave, tako se tudi človeška družba vedno bolj razvija od stoletja do stoletja, vodijo jo pa tisti narodi, ki imajo večje moralne sposobnosti in odločnosti. Minula je doba Rimljanov in pustila v svetu sledove svoje visoke omike. Doba Germanov zahaja, a veliki duhovi že napovedujejo prihod slovanske dobe. Na svetovno pozornico že stopa 180 milijonov Slovanov, svežih in močnih, demokratičnih in miroljubnih. Previdnost jih je postavila med dve celini od ledenega severa do toplega juga, kakor da jim je namenila nalogo, da vodijo svet.

Slovani so v zgodovini vršili svojo dolž-

nost in se borili za svojo svobodo in za svobodo potlačenih narodov ter varovali Srednjo Evropo pred turško in mongolsko nevarnostjo, za svoje plačilo pa so prejeli samo preziranje in suženjstvo. Tudi v svetovni vojni so vse dali, pri obračunu pa niso imeli nobene odločilne besede in zato so jih prikrajšali.

Za Slovane prihaja čas, da zavzamejo vodilno mesto v svetu. Odtod tolik odpor proti njim. Slovanski narodi so se prebudili. Ruski boljševizem, ki so ga vpeljali Judje, se tudi le še komaj drži. Ne bo dolgo, ko bo razpadel, in družina slovanskih narodov bo svobodneje zadihala.

Čehi so najbolj na udarcu. Trenutno bodo klonili, uklonili nikoli. Bog jih je ustvaril odporne, omikane in vztrajne. Vzdržali bodo, dokler ne vzide — slovanska zvezda.

Nič zato, če smo ločeni; zavest slovanska nam bodi skupna. Duh bo zmagal!

Slovanski narodi so: Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Poljaki, Lužiški Srbi, Čehi, Slovaki, Bolgari, Srbi, Hrvati in Slovenci. Povsod se ustvarjajo znanstvene, prosvetne in gospodarske zveze. Slovanska vzajemnost se vedno bolj in bolj goji. Najprvo se morajo Slovani duhovno zblížati. Saj imamo že lepo število organizacij za duhovno zblížanje Slovanov. 180 milijonov Slovanov koraka na dan! Naj tudi „Kočevski Slovenec“ prinese drobtinico za slovansko vzajemnost, da njegovi bravci spoznajo, da res niso sami...

ski rod, vdan Bogu in zvest svoji veri. Bili ste in vedno boste. Ker ste bili verni kristjani, ste ohranili tudi ljubezen do svojega jezika in do svoje zemlje, ker ste bili kristjani, svojih otrok niste vzgajali v narodne odpadnike. A ker ste to, ker ste Bogu vdani do zadnjega diha svojega življenja, ker ste kristjani v polnem pomenu te besede, želite, da bi mogli brez ovir svojega Boga častiti v jeziku, ki vam ga je dal On sam. Ali je to vaša prva želja?

Na to odgovarjamo, na to odgovarja ves slovenski narod, na to odgovarja vsa naša lepa narodna država: Kočevski narod, mi, slovenski narod in mi jugoslovanska država prevzemamo odgovornost za to, da se bo ta želja, kolikor še ni, v najkrajšem času izpolnila. Zgodilo se bo, da Slovenec na Kočevskem ne bo več stradal božje besede v svoji govorici; in to ne v mesečnih obrokih, ampak na vse nedelje in praznike se bo v vseh cerkvah na Kočevskem molilo in pelo v slovenskem jeziku, ker ne bomo več trpeli celo v cerkvi zapostavljanja slovenskega človeka na Kočevskem!

Vi bi radi glasno izpovedali, da ste zvesti sinovi slovenske zemlje in brezpogojno pripravljeni na vsako žrtev, da to ostanete. Ker ste to bili, vas niso mogli premakniti niti z zapeljevanjem niti s terorjem niti z goljufivimi obljubami niti z ogabnimi preganjanji. A ker ste to, ker ste slovenski rod na svoji slovenski zemlji, želite, da bi mogli biti neovirano deležni vseh blaginj slovenskega prosvetnega življenja, slovenske duhovne rasti. Hočete razviti svobodno prosvetno življenje, ustanovljati društva in v njih svobodno delati. Hočete svoje otroke ohraniti slovenske in jih zavarovati pred vsakim poskusom potujčevanja. Hočete biti svobodni gospodarji na svoji lastni zemlji, ne pa nezaželeni gostje med tujci.

Na to vam slovenski narod, na to vam jugoslovanska država odgovarja, da se bo to zgodilo, zgodilo brezpogojno, zgodilo brezkompromisno, zgodilo s trdo besedo in s trdim dejanjem, če bo potrebno. Dvajset let po ustanovitvi lastne jugoslovanske države ne sme živeti na slovenskih tleh niti en sam Slovenec več, ki bi se moral skrivati za to, ker je Slovenec in ki bi moral trepetati, da se njegov otrok ne bo potujčil.

In tretje, kar bi ob vašem praporu radi povedali, je to, da ste jugoslovanski državi in njenemu vladarju zvesti, da ste tudi ponosni, da ste državljani Jugoslavije in da ste pripravljeni na vsako žrtev, da svojo državo ohranimo in ji pomagamo do vedno večje moči in veljave. Ker ste to, propaganda, ki se je z veliko silo zaletela tudi med vas, ni imela nobenega uspeha. Izdajstva ne poznate. Na vaših čelih ni Judeževga znaka.

A ker ste to, državi in vladarju zvesti, želite, da vam država omogoči, da si boste mogli svoje gospodarsko stanje izboljšati in da vas podpre, da boste še bolj ponosni, da ste njeni državljani. Vi želite, da bo na vaših kočevskih tleh jugoslovanska država tista, ki bo med vsemi državami sveta najbolj spoštovana, da bo med kočevskim prebivalstvom ponos na Jugoslavijo najvišji ponos in da se častin moč Jugoslavije na kočevskih tleh ne bo več licitirala. Izven mej naše države ni vladarja, ki bi ga mogli in smeli bolj ljubiti od našega kralja, ni narodnega voditelja, ki bi mogel in smel biti bolj spoštovan od narodnega voditelja, ki je državljani in državnik naše Jugoslavije!

Prisegamo!

(Iz govora g. dr. Al. Kuharja na Slovenskem dnevu v Kočevju.)

Po vsej slovenski zemlji gre val dozdej redko poznanega navdušenja. Kresovi gore po naših slovenskih vrhovih in ob njih vriska in poje mladina. Zastave naše, za Boga, kralja in domovino, veselo plapolajo. Ves slovenski narod, tisti pravi, nepokvarjeni narod se zbira in od ene do druge strani Slovenije odmeva iz njegovih ust čedalje bolj mogočna volja, brani svobodo svojo in svoje velike domovine, katere dvajsetletnico zdaj praznujemo.

Ljudstvo sluti, da korakamo velikim časom nasproti. Strnjeno in disciplinirano se zbira okrog svojih vodij in kakor da čaka povelja. S krikom svojih zvestih sre spričuje svojo veliko pripravljenost na velike dogodke, ki ga ne bodo presenetili. Od tabora do tabora doni in odmeva prisega vladarju naše države in voditelju našega naroda, da jo slišijo tudi bratje onstran skalnatih stražarjev naše zemlje, naše svobode in naše omike.

Z drhtečim srcem smo pričakovali, kdaj se bo oglasilo slovensko Kočevje. Kdaj se bo oglasil naš rod s kočevskih brd in gozdov, ki ima med vsemi deli Slovenije in Jugoslavije za seboj najhujšo zgodovino, popisano s trpljenjem in zapostavljanjem. Ko ta rod, rod junakov, spregovori svojo besedo, bo to beseda bojevnikov, ki so neprestano na fronti v obrambi slovenske govorice na teh tleh.

Mnogo sem videl taborov in na vseh je bilo nekaj skupnega. Zdi se mi, kakor da dobiva Slovenija nov, mladostni obraz. Mladina stopa v ospredje, v prve vrste, kakor da bi hotela povedati, da je od starih borcev in junakov, ki so nam ohranili slovensko besedo in slovensko grudo, prevzela stražo, da jo oskrbuje sama v velikih dneh, ki se oznanjajo.

Isto podobo vidim tudi danes v Kočevju. V ospredju stoji zopet mladina. Vaš tabor, dragi slovenski kočevski narod, je tabor mladih. In to je, kar nas navdaja z nepremagljivim za-

upanjem v prihodnost. Mladi rod je torej vreden velikih prednikov.

In vi, mladi rod, ki me gledate z žarečimi očmi in prekipelimi srci, vi boste prevzeli v svoje roke stražo v vaših prelepih kočevskih gozdnatih brdih. Rad bi od vas zvedel, krepki slovenski kočevski fantje, rad bi od vas slišal lepa in pridna slovenska kočevska dekleta; rad bi zvedel in slišal, čemu ste se zbrali in kakšna je vaša beseda.

Rad bi zvedel tudi od vas stari, kremeniti in v borbah ojekleneli rod, **kmetje**, ki ste se zagrizli v svojo nerodovitno a vseeno drago, ker slovensko zemljo; **kmetske žene**, ki ste vsem pritiskom v kljub rodile in vzgajale svoje otroke v zavedne in državi vdane Slovence, — kaj hočete vi povedati slovenskemu narodu, kaj jugoslovanski državi in kaj našemu mlademu kralju.

Vaša navzočnost govori o vašem trpljenju, o borbah za pravice slovenskega jezika, ki mu na vaših tleh še danes, 20 let po ustanovitvi narodne države niso zajamčene vse pravice.

Vaša navzočnost govori o vaših vsakdanjih bojih, ko morate **stradati, zato ker ste Slovenci**; ko morate še vedno požirati zapostavljanja in zaničevanja, ker ste Slovenci!

Vaša navzočnost vpije o vsakdanjem trudu, ki ga imate, in o **žrtvah**, ki jih doprinašate, da ohranite svojega otroka slovenskega!

Glasno pričate o svoji žalosti, da vam še niso dane vse možnosti, da bi na svojih tleh svobodno razvijali svojo narodno prosveto, tujega gosta spoštujoči, a svoj narod nad vse ljubeči!

Pa pustimo te misli. Danes vsaj naj nas ne obletavajo. Ob prosvetnem praporu, ki je prvič zavihral med vami in ki bo odslej vidno znamenje vaše volje, bi vi, mladi in stari bojevnik iz prelepe slovenske kočevske zemlje, radi povedali vsemu slovenskemu narodu in vsej jugoslovanski državi nekaj za prihodnost, zakaj vaše oči so prav tako kakor oči vseh junakov obrnjene naprej in ne nazaj.

Vi bi radi glasno in odmevajoče izpovedali ob plapolajočem vašem praporu, da ste krščan-

Tudi na to vam slovenski narod, ki je srečen, da je v Jugoslaviji, tudi na to vam jugoslovanska država, ki raste v veliko, nepremagljivo silo, odgovarja: Zvesti moji sinovi, le name se opirajte, le name prisegajte, jaz vas bom ščitila. Jugoslavija je danes v družini narodov tako velika in silna država, da se ji ni treba bati nobenih zapletljajev, je po naravnih zakladih tako bogata, da se za njeno prijateljstvo pulijo velike svetovne sile. Jugoslavija postaja velika sila miru in blagostanja in ponosen mora biti vsakdo, kdor je njen državljan. Tudi je toliko močna, da bo z orodjem zakonov znala na svojih tleh varovati svojo čast proti tistim, ki bi se spozabljali ali ki bi se nje sramovali.

Krščanski, slovenski, jugoslovanski!

To je program, ki ga berete na svili svojega prosvetnega prapora!

To je program, ki ga boste sedaj z jekleno voljo izvajali!

To je tudi program, pri čigar izvajanju boste imeli za pomočnike Boga, vso Slovenijo in vso jugoslovansko državo!

Sedaj zaključujem. Toda zaključil bi rad slovesno, tako slovesno, da bo današnji dan ostal za vselej zapisan v zgodovini kočevskih Slovencev.

Praden greste od tod, slovenski bojovníki kočevskih planin, sezimo si v roke za prisego, ki bo dala najvišji pečat današnjemu dnevu.

Glejte ta prapor pred vami, pogledajte v oči svojemu velikemu voditelju, ki stoji sredi vas in v duhu ponavljajte za menoj svojo prisego:

Prisegamo, da bomo ostali kristjani, z dušo in telesom kristjani, pa naj pridejo nad nas kakršnekoli težave!

Prisegamo, da bomo svojo slovenski jezik in svojo slovensko zemljo ljubili z vso iskrenostjo zvestega srca, da bomo oboje branili z vso nepremagljivo kljubovalnostjo, pa naj se navalijo na nas kakršnekoli nevarnosti! Pod tem praporom, ki ste ga danes blagoslovili, se boste poslej strnjeno z nami borili! Na tem našem ozemlju nikogar ne bomo sovražili, ker krščanstvo ne pozna mržnje, bomo pa ljubili vse to, kar nam Bog ljubiti zapoveduje, in bomo to ljubili brez strahu in brez sramu. Odpadnikov pa v svoji sredi ne bomo trpeli. Za odpadnike na Kočevskem ni in ne sme biti prostora!

Prisegamo, da bomo zvesti in ponosni državljani Jugoslavije in ne bomo dovolili, da bi jo kdo, ki njeno gostoljubje uživa, sramotil ali zapostavljal!

Prisegamo Tebi, naš voditelj, da bomo šli za Teboj, kamorkoli nas bo Tvoj klic pozval, v strnjenih vrstah in brez oklevanja!

Prisegamo, in naj sliši to našo prisego vsa naša prelepa slovenska kočevska zemlja, naj jo slišijo naši otroci, ki doraščajo in bodoči rodovi, ki jih še ni, a ki bodo prišli za nami, prisegamo, da bo ta zemlja ostala slo-

Smrtno greši proti svoji krvi, kdor ne ljubi svojega naroda in svoje domovine.

„Kočevski Slovenec“

(pripoveduje svoje doživljaje).

Pokrižal sem se pa — kar bo pa bo. Gorjačo sem si spotoma odrezal — kdo vé, v svetu je dovolj hudobije. V malhi sem imel nekaj novic za prvo silo, drugih bom nabral pri dobrih ljudeh in spet pri drugih zamenjal. Pojdel! Potrkal sem tu in tam po Kočevju — marsikje so ostala vrata zaprta, drugod so ljubeznivo odklonili — potem, potem, zdaj grem najprej v Mozelj. Saj so mi napovedovali življenje že davno pred mojim rojstvom vprav v — Mozlju. Pomoževal sem kar pri prvi gruči naših ljudi. Kar razveselili so se, ko so me zagledali pred pošto. Kotnikov Francelj je zavpil na ves glas: „Je že tukaj!“ In veselje se je razlezlo v blizu sto slovenskih hiš mozelske župnije. Povsod so me ogledovali in kar na dušek so hoteli izvleči iz mene še tisto, kar bom še nabrali moral.

V Koprivnik se mi je mudilo, v Spodnji log. Glej, glej! Kar prevzel se bom, ko so mi povsod tako naklonjeni. Po osamelih naseljih, v bornih kočicah so me prižemali nase: „Vendar

venska zemlja in da bo nehala biti slovenska le tedaj, ko bo nehala utripati sleherno izmed tisočev in tisočev src, ki nas slišijo!

Bog blagoslovi to našo prisego!

Z današnjim dnem je konec preteklosti. Na tej zemlji je poslej gospodar samo Slovenec in nihče drugi. Nemci so naši gostje in z njimi bomo živeli v miru, prostor pa odrekamo odpadnikom in izdajalcem. Namesto lipe, ki so jih naši predniki zasajali v spomin na take velike dni bomo mi zasadili v kočevsko zemljo novi prapor, ki naj bo simbol vsega našega dela.

Poročajo

Briga je obmejna vas Kočevskega, okrožena s slovenskimi vasi. Pravih Nemcev je bore malo, vendar pa jo Kočevarji štejejo za nemško posest. Žal je med vaščani tudi takih, ki ne znajo ne nemščine ne kočevščine, pa se štejejo za Nemce. Velika zagrizenost je pri naših slovenskih odpadnikih. Nedavno se je poslovala od nas nam priljubljena učiteljica g. Zdenka Cirkova in s solznimi očmi so se otroci poslovili od nje in tudi ona je bila ginjena. In kaj se zgodi! Naš vaški pastir Anton Ofak iz Dol. Brige, po rodu Slovenec in poročen s Slovenko, je pasel ob poti, ko je g. učiteljica odhajala. Odvezal je kravi največji zvonec in enako so storili tudi njegovi poganjači ter zvonili na prav robat način gospodični. In vendar je gđ. učiteljica bila vsem, pa tudi temu pastirju in njegovim otrokom tako dobra duša, da ne bomo imeli zlepa enake med nami. Poleg šole vpliva cerkev na oliko srca; pa kaj ko nimamo slovenskih duhovnikov.

Dobropolje. Pomožni odbor, ki mu načeluje g. župan Strnad, je prejel za tiste, ki so bili po toči oškodovani, vagon bele moke, ki so jo prodajali po 2-75 Din. — Poročila sta se g. obč. tajnik Medved Anton, in gđ. Amalija Znidaršič iz Kompolj. Mnogo sreče!

Draga pri Čabru. G. inž. Zdravko Turk nam sporoča, da se ni ponesrečil. — Čestitamo!

Črmošnjice. Sredi naše Dolenjske imamo romantični kraj Črmošnjice. Tujec se rad ustavi pri nas. Ko stopi v gostilno, ima vtis, da je med Nemci. Povsod slišiš samo kočevščino, slovenske besede pa prav nič. Ako se malo pozanimaš za delo na prosvetnem področju za narodno zavest, na žalost ugotoviš, da se tukajšnji Slovenci še niso zdramili iz trdega spanja. Vsak Slovenec se trudi, da se nauči nemščine ali celo kočevščine. V cerkvi je samo nemščina, drugod imajo v kočevskih krajih (farah) vsaj eno mašo v mesecu slovensko. Tretjina Slovencev, kar nas je v občini se upamo govoriti samo doma slovenščino, javno se pa navadno govori le kočevščina ali nemščina. Mislim, da je edina občina, kjer se Slovenci tako bojijo pokazati svojo narodno zavest. Delalo se je na to v občini, da bi se Slovenci udeležili Slovenskega dneva v Kočevju, pa so se izgovarjali, češ da se ne morejo udeležiti. V središču občine je lepa šola, poučujejo pa v njej le ženske moči, ki v šoli sicer veliko store za prebudo, toda

nismo pozabljeni!“ Prav prijazen sprejem sem imel tudi v Kočevski Reki. „Dolgo, dolgo pričakovani je med nami,“ se je odrezal trščat očanec in me ljubeznivo pobožal. Enako je bilo tudi po mnogih drugih slovenskih hišah. Veselih obrazov je bilo ob mojem obisku lepo število tudi v okoliških vaseh Kočevja. Mnogi, ki jih nisem takoj obiskal, so klicali za menoj, naj se drugič prav gotovo oglašim tudi k njim.

Preskočim kar v Drago, tja med „savobanske“ Slovence. Oh, ti, ti so me bili veseli! In kako bi pa tudi ne, ko se s Hrvati nič kaj dobro ne razumejo, Ljubljana je pa — daleč.

In tako sem kolovratil po kočevskih vaseh sem in tja. Menda je ni vasi na Kočevskem, ki bi je ne bil obiskal in kamor vedno še zahajam, kjer so naši ljudje. Trpijo, mučijo se, stradajo, toda name ne pozabijo, ker vedo, da jih tudi jaz nikoli ne bom pozabil ali celo zatajil.

Še v Ljubljano sem se potegnil. Pri tovariših so me bolj ob strani in nezaupno ogledovali. No, pa so mi le privoščili dobro besedo pri „Domoljubu“, tudi pri „Slovincu“ niso bili z besedami preveč skopi, bolj raztegnil se je obraz od veselja pri „Slov. domu“. Dolgo mi

med ljudstvom bi več opravil goreč slovenski apostol, da bi zbudil narodno zavest iz trdega spanja. Po zunanosti bi človek sodil, da je nekje v Nemčiji in ne v srcu Slovenije. Pri vpisovanju otrok se je ugotovilo, da celo slovenski starši niso dali svojega otroka vpisati v slovenski razred, temveč so zahtevali, da se mora otrok vpisati v nemški manjšinski razred. Kje je vzrok? Slovenskih voditeljev manjka, ki bi z odločnostjo izvršili preporod v tem kraju. Zato zbudimo se iz trdega spanja in pokažimo svojo zavednost, oklepajmo se drug drugega in pokažimo javnosti, da se mi Slovenci sredi nemške manjšine ne bojimo pokazati se, da smo Slovenci.

Ilova gora je v lepem hribovitem svetu jugovzhodno od čušperške graščine. Oddaljeni od železniške postaje, ne pridemo mnogo v stik s svetom in malo se sliši o nas. Vendar smo zavedni Slovenci. Ko smo zvedeli za Slovenski dan v Kočevju, smo brez oklevanja odločili, da moramo tudi mi Ilovci tja, da skupno z našimi trpečimi brati na Kočevskem manifestiramo za slovenstvo. — Da spoznate, kako odločni so naši ljudje v obrambi slovenstva, naj navedem naslednji primer. Prileten možak, kljub delu doma in dasi mu je otrok ležal na smrtni postelji in sam bolehal in še prehlajen, je vendar odšel v Kočevje s skromno popotnico v žepu, da izpolni svojo narodno dolžnost. Ta mož s hribov se je zavedel velikega pomena tega dneva za ohranitev in vzpodbudo narodne zavesti Slovencev na Kočevskem, in da je tudi on dolžan s svojo udeležbo povzdigniti uspeh in pomen Slovenskega dneva. Takih kremenitih značajev, narodno zavednih in idealnih Slovencev, nam vsekakor primanjkuje na Kočevskem. Mnogim izobražencem je ta mož s hribov živa, pekoča vest! Ta mož nikoli ni zatajil svojega jezika, ves živi svojim in svojemu delu. Ko pa zakliče voditelj naroda, je ta vrli mož prvi na mestu. In takih korenin ima slovenski narod v svojem ljudstvu, da bodo kvas lepše bodočnosti naše slovenske domovine! . . . Le ozrmo se k našim sosedom in spoznali bomo, s kakšno zagrizenostjo in odločnostjo, neglede na žrtve in odpovedi, gradijo narodi svojo bodočnost, poudarjajoč dosledno svojo narodnost in narodni čut ter ponos. Tisti Slovenci, ki tem našim koreninam v čast niso izobesili zastav, so sebi dali dvojni pečat sramote: v očeh napadalnega tujstva in v očeh slovenskih brambovcv! Naj vedo taki zaznamenovani Slovenci, s kakim ponosom je ta vrli Ilovčan na povratku pripovedoval o tem srečnem in nepozabnem Slovenskem dnevu in o svojih občutkih. Vsem, ki so ostali doma, je bilo žal, da niso bili v Kočevju. Veseli nas in srečni smo, da so kočevski Slovenci, po zaslugi našega slovenskega poslanca g. Škulja, v zadnjem hipu stopili na plan in se pokazali v vsej svoji moči in veličini. — Pozdravljeni Slovenci na Kočevskem in večkrat prirejte take veličastne dneve! Z radostjo se bomo vedno odzvali, ker čutimo z vami in smo z vami!

Spodnji log. Za župno cerkev sv. Petra v Spodnjem logu sta v Kaliforniji, Amerika, nabrali gospa Ana Judnich in gđ. Marija Kapš 69 dolarjev: prva zbirka 41 dol., druga zbirka 28 dol., in sicer so darovali: Ana Judnich

niso hoteli obiska vrniti, češ da sem premajhen, da bi dnevnik prebiral. Pa so se le udali. Po veri in narodnosti sem vendar z njimi v sorodstvu, v politiko se pa ne bom dosti mešal; svoje grlo moram varovati za čisto slovensko pesem. To sem jim povedal kar v brk, in niso bili prav nič hudi, češ vsi, ti tako, mi drugače — Slovincem mesimo pogače.

In napotili so me h gospodu banu, „Domoljub“ pa mi je še prišepnil na uho: „Pa pri Prezvzišenem potrkaj!“ Popraskal sem se za ušesi, češ nisem vajen visoke gospode.

Ljubeznivo so me Prezvzišeni sprejeli, pazno poslušali in me dobrotno poučili ter dodali prijazno: „Lepo si povedal, veseli me, zlasti tvoja obljuba, da boš dosledno zastopal krščansko prepričanje in da boš v „Duhovnem berilu“ vsakokrat govoril božjo besedo. Vem, da je na Kočevskem mnogo vernih Slovencev, ki bi radi poslušali božji nauk v svojem jeziku in peli slovenske nabožne pesmi v cerkvi. Zato bo tvoja naloga, da prebiješ led, da bo mogla moja beseda doseči tiste, ki se jih tiče. Pravičen in pošten bodi in uspel boš, pri meni se pa redno oglašaj!“ (Konec prihodnjic.)

10 dol., Mike Verderber 10 dol., Marg. Šemič 10 dol., Al. Judnich 3 dol., Martin Judnich 3 dol., Marija Kapš 3 dol., Karl Verderber 2:50 dol., Mary Wolod 2:50 dol., Katica Govednik 2 dol., Mis. L. Stiebil 2 dol., Prijatelj 1:25 dol., John Komisar 1 dol., Mary Kambich 1 dol., Joseph Judnich 1 dol., Hans Schmid 1 dol., Mike Andolšek 1 dol., Mery Stariha 1 dol., Joseph Golobich 1 dol., P. Lettnar 1 dol., Franca Klemenc 1 dol., Mrs. K. Rožič 1 dol., Mis. S. Watte 1 dol.; po 50 cents so darovali: Miss. Maria Thompson, Mrs. Reichling, John Anžek, Anton Lovšin, Jo. Fugina, Jos. Kapš, John Pintar, Andrew Shaw, Mary Judnich, Frank Kuon (Kitajec), Viktor Lampe, Ludvik Sparar, Bartol Janez, Mihael Jerše, Neža Kamnik, Rozi Rogina, N.; 25 cents Luis Mervar. — Vsem darovalcem stokrat: Bog plačaj! — Župni urad Spodnji log. Radoš M., ž. upr.

Grčarice. V nedeljo 2. t. m. so bile ob pol 2 nemške litanije, ob 2 pa slovenske pete litanije, pri katerih je vneto prepeval slovenski pevski zbor iz Kočevske Reke in Borovca pod vodstvom g. Jožefa Tratarja, šol. upravitelja v Borovcu. Udeležba, žal, ni bila velika; za nekatere smo se kar čudili, da jih ni bilo zraven. Nemški ministrantje so pri slovenskih litanijah svoje sodelovanje popolnoma odklonili, ministri-rati je moral slovenski deček Mirko Oražem, kateremu je pomagal naš cerkovnik, Nemeč sicer, a pameten mož. Za drugega ministranta je bil naprošen neki slovenski deček L., a je svoje sodelovanje odklonil. — Po končanih litanijah se je slovenska družba pogovarjala pred zvonikom. Odrasli Nemci so sedeli na klopih pred hišami. Šolski otroci pa so hrupno žvižgali in slovenski zbor izzivali, nekateri so pa razbijali z deskami prav tako kakor na veliki petek. Bil je tak hrup in trušč, da smo Slovenci komaj slišali drug drugega. Pomirilo se je šele, ko je zbor počasi odšel v župnišče. Ko je pri odhodu zbor hotel sestiti na voz, smo opazili, da so nekatere deske, ki so bile z žico pritrjene na voz, bile odklopljene. — Pozneje se je govorilo, češ da Kočevarji ne bodo več pustili Slovencev na kor. Sploh se čudijo Kočevarji, kako se Slovenci držejo pri slovenskem evangeliju vstati, pravijo namreč, da bi jim to bilo treba prepovedati. — Taka je torej narodna strpnost naših sodeželanov! Slovenci, v lastni državi se niti geniti ne morejo.

Planina pri Črnomlju. „Kočevskega Slovencev“ smo se tudi pri nas zelo razveselili. Seveda, mnogim našim sodeželanom ne gre v glavo, da se kočevski Slovenci predrznejo imeti svoj časopis. Menda je vprav „Kočevski Slovencev“ povzročil živahen kolesarski promet na cesti med Planino in Borovcem. — Zadnjega stavka našega dopisnika marsikateri bravec ne bi razumel. Naključje je nanoslo, da se je naš urednik razgovarjal z nekaterimi udeleženci s Planine, ki so mu povedali tole: Naš g. župnik, dobra slovenska duša, ima na Planini pravo pokoro s Kočevarji. Dne 17. julija je bilo žegnanje na Mirni gori, kamor je nas Slovencev veliko prišlo, tudi iz Kočevja jih je bilo nekaj, med njimi tudi g. okr. podnačelnik Skale. Želeli so, da bi zapeli v cerkvi po nemškem petju še kako kitico po slovensko. Pa zagrizen organist ni dovolil slovenskega petja v cerkvi, češ da Slovenci sploh nimajo kaj iskati na kočevski zemlji. Ko je g. župnik skušal obojestransko pravično urediti spor, je organist izjavil, da njegovi pevci ne bodo peli, če se Slovincem ugodí. Slov. pevci so pa nato le peli slov. pesmi na koru. Ko je g. župnik pristopil k oltarju, je Johann Rom iz Škrilja št. 1, ki je obč. odbornik in zaupnik „Gottscheerischer Einheitsfront“, dal Kočevarjem nalog, da demonstrativno zapuste cerkev, le nekaj starih mož in žena je ostalo s Slovenci. Darovanja za cerkev so se udeležili vsi Slovenci brez razlike naziranja. Vsi demonstranti so bili klicani na okrajno glavarstvo v Črnomelj. Že proti večeru so kričali po vasi kar naprej: „Aus weiter Ferne kommt die Hilfe! Sieg-Heil!“ Mi, siromašni Slovenci, veliko trpimo v teh razmerah. Živine nimamo, izorati pa je treba tiste njivice, ki jih imamo; pa ne dobimo orača Kočevarja za noben denar. Zdaj so se spravili tudi na g. župnika, ki nikomur ne dela krivice, in ga skušajo bojkotirati; tudi njemu nočejo orati. — Mi imamo pomožno pošto, poštar pa je v eni osebi mežnar in organist ter pismonoša. Ž njim se mora govoriti le po nemško. S pošto zakasni, zlasti če oddaja pošto po gostilnah. (Ali ve to g.

upravnik v Črnomlju?) Brali smo, kako je borovski g. župnik Wittine (morda bolje Butina?) „pokopaval“ slovenskega pastirja. G. Wittine, ki je zdaj v Borovcu je bil namreč prej župnik na Planini in pustil pri nas zelo slab spomin med Slovenci. Kar po nemško nas je pisal. Iz Lužarja je napravil Luscharja itd., če nam je dal kako listino. Vidite, in tako naši Kočevarji letajo s kolesi v Borovec po informacije in navodila k svojemu voditelju. Zdaj vidite, g. urednik, kake težave imamo Slovenci na Planini! Glejte, noč in dan gonijo eno in isto lajno, orožnikov pa ni blizu. Le-ti so v Semiču (9 km) in v Koprivniku (10 km). Tako se lahko ne-

Duhovno berilo

1. septembra leta 1830. je izdal sv. oče Leon XIII. znamenito okrožnico o sv. rožnem vencu. V njej opozarja veliki papež na obilne milosti, ki jih je človeštvo že prejelo po molitvi sv. rožnega venca, in pravi: „Smatramo za popolnoma primerno, da bi se opravljale pozneje svečane pobožnosti, da bi po sv. rožnem vencu na priprošnje vzvišene Device v sedanjih stiskah prejeli isto pomoč od njenega Sina Jezusa Kristusa.“

Ali ne veljajo te besede tudi danes, morda bolj, kakor kdaj prej? Stiske so velike. Bolj kot kdaj hrepeni današnji svet po vživanju, po sreči. Odpoved, ta beseda ne spada več v slovar današnjega sveta. Kdor ima vsega dovolj, je srečen, največji je tisti revež, ki si ne more privoščiti razkošja po svoji mili volji, Kdor ima močnejšo pest, ta ima več pravice. To so nauki sedanjih prerokov.

Ravno molitev sv. rožnega venca bo odpravila te krive nauke, ako jo bomo pobožno in s preudarkom molili.

Povedale nam bodo skrivnosti veselega dela sv. rožnega venca, kje je najti pravo srečo, po kateri človeško srce tako silno koprní. Prave sreče ni brez Jezusa, nas uči Marija, ki je vsa srečna, ko ji angel pove, da je izbrana za Mater Jezusovo, ko to veselo vest nese k teti Elizabeti, ko v neizmerni sreči kleči poleg Jezusa in ga ponižno moli, ko ga v veliki tugi ali istotako z veliko radostjo daruje v hramu božjem za zveličanje človeštva, ko ga po dolgem iskanju zopet najde v templju in spozna, koliko sladkost občuti duša, ko ima njega, ki je sladkost vseh svetnikov.

Svet misli, da je največja nesreča revščina in siromaštvo. Sv. rožni venec pa nam v svojem žalostnem delu jasno pove, da je edina prava nesreča te greh. Greh je vzrok, da Jezus poti krvavi pot, ko gleda pred seboj strašno množino grehov, ko se kot črv zvija pod strašnimi udarci neusmiljenega bičanja, ko zadostuje za neznosno bolečino, ki mu jo povzročajo ostri trni, za grehe nadutosti in napuha, ko s težkim križem, ki so mu ga naložili naši grehi, stopa po krvavih stopinjah na goro Kalvarijo. In bolj pretresljivo kakor vse drugo nam pove Jezus s križa, kaj je greh, ki je na križ pribil in umoril samega Sina božjega.

Castitljivi del pa nam pove, kako lepa bo naša dediščina, ako bomo Gospodu sledili. Zmaga je dobljena. Tako Bog vodi. Tu križ na rame, tam veselo vstajenje in vnebohod, tu meč v srce, tam krono na glavo. Tako je bilo pri Jezusu, tako pri Mariji, tako bo pri nas.

moteno sestajajo naši Kočevarji z raznimi „turisti“ na Planini. In Borovec ima važno vlogo v vseh teh terorističnih akcijah proti Slovincem v našem okraju. Zdaj torej veste, g. urednik, kaj vam je hotel povedati vaš dopisnik. Mi vam bomo večkrat pisali, toda z druge pošte. — Dodatno smo sprejeli še tale dopis: Kar nas ni šlo v Kočevje na Slovenski dan, smo šli na angelsko nedeljo na žegnanje na Mirni gori. Bilo je dokaj ljudi obeh narodnosti. Sv. opravilo je imel g. župnik Jenko. Lepo bi bilo, ko bi se vsi, Slovenci in Nemci, zavedali, da smo Jugoslovani. Odpadnikom pa sovraštvo kar sije iz oči. Evangelij se je čital najprej v nemščini in nato v slovenščini. Slovenci so stali pri obeh evangelijih, Nemci pa so pri slovenskem evangeliju sedli. Tiste, ki so še stali, so drugi Nemci potiskali na sedež ali jim z znaki kazali, naj sedejo. — Bratje po Kristusu, zakaj tako?

Ali ni v cerkvi isti Bog, vaš in naš? Zakaj v svoji janičarski zaslepljenosti tako sovražite svoje rodne brate Slovence? Ali vam pogled na Slovence vzbuja slabo vest, da ste zatajili svojo slovensko mater in njeno govornico? Tedaj k spovedi in popravite, kar ni prav! Mejá Jugoslavije ne boste razmaknili, najmanj pa s sovraštvom v cerkvi!

Pišejo

Velike količine angleških surovin, ki so bile v nemških pristaniščih, zlasti v Hamburgu, so se morale po naročilu iz Londona kar vrniti v Anglijo. Tudi vse angleške ladje s surovinami, ki so bile na potu v Nemčijo, so se morale po odredbi Londona vrniti. — Tako „Trgovski list“, kar potrjuje, da je Anglija na vse primere mislila in bila pripravljena.

Mladonemško gibanje v Jugoslaviji — piše „Deutsche Presse“ — ne nasprotuje nemški narodnosti, ampak gre za tem, da dokaže, da je ta država tudi Nemcem domovina, ki jo imajo braniti in zanjo delovati kakor državni narodi Jugoslavije. Nemci nočemo voditi sebične politike na škodo države, v kateri živimo. Nemška vas v Jugoslaviji ni sama sebi namen, marveč je sestavni del te države, in prihodnost in napredek nemške vasi zavisi od prihodnosti in napredka te države. — To so pametne besede, ki bi morale najti odmeva tudi na Kočevskem.

Ko bi ne bilo redovnic — ugotavljajo praški „Lidovy Listy“ — bi morala država plačevati 300 milij. Kč letno več za razne socialne ustanove.

O slovenski hlapčevski duševnosti se je razpisala „Gruda“ in po njej „Kmetijski list“. Pač iz lastnih izkustev! Kdo je bolj hlapčevsko služil raznim protislovenskim režimom kakor vprav ljudje iz jugoslovenarije!

Narodno enotnost v ČSR stavlja „Trgovski list“ za zgled Jugoslovanom. — Lahko zagotovimo vse prijatelje in neprijatelje, da bo enaka enotnost tudi pri nas, ko zatrobi vojaški rog „v zbor!“. Bolj pa nam je ljubo, da rog in njegova enotnost ne prideta do besede!

Hitlerja so v mariborski bolnišnici operirali, poroča mariborski „Večernik“, namreč Adolfa Hitlerja iz Slovenskih goríc.

Praške „Lidové Listy“ pišejo: Vse, kar se dogaja okoli Češko-Slovaške, je za nas seveda boleč, sicer pa neznamen del boja omikane Evrope, ki nikakor ni naperjen proti nemškemu narodu, ampak proti zlorabi načel pravice, omike in človečnosti. Nobeno drevo ne raste do neba — in Bog ne plačuje vsake sobote. Nikar ne mislite, da se bo češko-slovaška stvar dokončno rešila v enem tednu ali s pogoji, ki smo jih morali sprejeti. Naša stvar pojde naprej! Zato — mir!

Novice

Marsejski žalostni dogodek, ki 9. t. m. stopa v 5. obletnico, nam vprav sedaj, ko s trepetajočimi srci v najtežjih okolištinah za svetovni mir praznujemo dvajsetletnico Jugoslavije, posebno živo povzdiguje duha hvalečnosti in častnega spomina misel, da je veliki pokojnik z dragoceno žrtvijo lastnega življenja odklonil od svoje domovine hude preizkušnje. Takrat so od vsepovsod, kakor danes na ČSR, prežali na nas neprijateljski pohlepi, medtem ko je v naši notranjosti vrela pod kruto silo režima generala Živkovića, ki je razpustil naše najboljše narodne, državotvorne organizacije ter skušal vladati mimo državnih sestavin z jedko centralistično ostjo, ki se je spotikala celo ob narodnost Slovencev. Takratni nesrečni režim ni razumel prave misli blagopokojnika, da je le „dober Slovenec — dober Jugoslovan“. S tem globljimi čustvi hvalečnosti pa se zdaj spominjamo svojega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Večna slava njegovemu spominu!

Ljubezen je najboljša obramba domovine.

Princ Arsen, oče princa Pavla, kneza-naměstnika, je v Parizu hudo obolel. Ob postelji visokega bolnika je kneginja Olga.

Profesor kočevske gimnazije, g. dr. Zwitter je bil imenovan za docenta ljubljanskega vseučilišča. Čestitamo!

Za profesorja v 8. skup. je napredoval g. dr. Peter Eržen, profesor v Kočevju. Čestitamo!

Za okr. šol. nadzornika v Črnomlju je imenovan g. Drago Vončina, šol. upravitelj v Dolnji vasi. Čestitamo!

Slomškovo proslavo je ljudska šola v Kočevju prav lepo praznovala s sv. mašo, kakor druga leta. Iz Dobropolj pa se nam poroča, da je odlok o proslavi prišel prekasno. Prav bi bilo, da bi se o teh in takih za slovenstvo tako pomembnih proslavah tudi javnosti poročalo. Vprav na Kočevskem so take proslave kar vzpodbudne za državno in narodno stvar.

Vojske torej ne bo! Zastopniki velesil so se sestali v Monakovem, kjer so se zedinili, da nemška vojska postopoma od 1. do 10. oktobra zasede čisto nemške sudetske kraje Češko-Slovaške, v krajih z mešanim prebivalstvom pa bo ljudsko glasovanje, ki se bo izvršilo do konca meseca novembra. Versajska mirovna pogodba se torej popravlja v zmislu načela o samoopredelitvi narodov, ne da bi se bil sprožil en sam top.

Napovedani shod v Mravi se ni vršil, ker so bila vsa zborovanja prepovedana. Vprav na ta sam dan je naznanjeni govornik prejel obvestilo ob času, ko shoda ni bilo več mogoče odpovedati. Zborovanje se je torej moralo preložiti na poznejši čas.

Kočevska gimnazija je povzročila na Slovenskem dnevu v Kočevju razumljivo razburjenje v slovenski javnosti. Poudarjamo, da se je izrečno opazilo, da na gimnaziji ni bilo zastave, na častni tribuni pa tudi ne njenega zastopnika. Kdor je bil med zborovalci, ne da bi bil vključen v sodelujoče organizacije, je bil tam le za svojo osebo, na častni tribuni pa bi bila dobila njegova navzočnost ves njegov javni in poklicni pomen. Na tak častni prostor je imel zastopnik gimnazije polno pravico in priložnost, da bi jo bil uveljavil. Pomen, ki ga ima gimnazija za narodnost in prosveto med kočevskimi Slovenci, je tako ogrožen, da bi le-ta zgrešila svoj namen, če bi vedoma in hoté prezrla narodno in kulturno tako obsežno prireditve in državno manifestacijo. Okolnost, da so ljudje, ki trdijo, da je zastava visela ob malopomembni prireditvi neke organizacije, ki ideološko zopervuje slovenski narodni bitnosti in ki vprav zato nima tal v ljudstvu, je pogrešek gimnazije le še povečala. Ker pa vemo, da je g. gimn. ravnatelj veren in prepričan narodni Slovenec, ki ves živi v svojem poklicu, bi mu delali krivico, ko bi osebi prtili odgovornost. Kot ravnatelj želi, kakor po pravici domnevamo, da v njegovo področje ne pljuskajo strasti te ali one politične smeri. Zato se iz njegove okolice trdi, da na gimnaziji zastava, odkar je ravnatelj g. Burgar, ni visela nikoli v čast kaki organizaciji, pa tudi ne ob malopomembni prireditvi dne 28. avgusta t. l. Olaj-

ševalno je zanj tudi to, da menda ni pričakoval, da bo slovenska manifestacija v tako velikem obsegu in s tako odličnimi osebnostmi, ker bi bil sicer bržčas pravočasno poskrbel, da se zastava izobesi. Zato upamo, da bomo z g. gimn. ravnateljem poslej v najlepšem soglasju delali za slovensko narodno stvar na Kočevskem.

Razglednice s Slovenskega dneva v Kočevju je kar v 83 serijah izdal g. Janko Hafner, novinar v Ljubljani, Mirje 1. Kdor želi naročiti katere teh razglednic, naj se obrne nanj, slike pa lahko izbere v dvorani Prosvetnega društva ali pa pri g. prof. dr. P. Erženu v Kočevju.

Gorelo je spet v noči od minulega torka na sredo, tokrat v Kočevju. Ogenj je nastal okoli 8 zvečer in v dveh urah je bil Pereničev hlev s svislji, z otavo napolnjenimi, le še kup žrjavice. Le malo se je moglo rešiti. Zdi se, da je spet neka zločinska roka vmes. — Tudi pri Rudeževi žagi v Ribnici je v petek zjutraj velik požar vpepelil dvoje velikih lesnih skladišč. Škoda je ogromna.

Razglednik

Najboljše gradivo za tlakovanje cest in zidanje hiš so — odpadki papirja.

Opico je naučil krasti bančni uradnik Müller v Newyorku in zato prišel na zatožno klop.

V Gdanskem, samostojnem mestu, so nemški narodni socialisti popolnoma razrušili judovsko sinagogo.

V južnoafriških pragozdih živi 140 letni črnc, čigar najstarejša hči je 100 let stara, najmlajša pa 16 let.

V Italiji ne more noben državni uslužbenec, ki je dopolnil 30 let in se ne oženi, napredovati niti ne more biti sprejet v službo. Tudi ne sme biti v nobenem ne javnem ne zasebnem podjetju več kakor 10% ženskih uslužbencev.

Na Slovaškem je 59 nad 100 let starih ljudi, od teh je 41 žensk in 18 moških, 2 moža in 3 ženske so stari nad 110 let. — To so korenine!

Romunija zida ob Črnem morju ogromno orožarno, ki bo stala pet milijard lejov.

V Avstriji so v zadnjih mesecih porušili 33 sinagog.

V Ameriki je 25.000 beračev, ki opravljajo svojo obrt z avtomobili. Pritiskanje kljuk z letalom bo pa menda bolj nerodno. — Napredek dobe!

Človek z dvema srcema leži bolan v bolnišnici Sydney-Perth (USA). Vseučilišče mu je ponudilo 3 milijone din, da sme obdržati po njegovi smrti oba srca v znanstvene namene.

V Nemčiji živi 301.700 češkoslovaških državljanov.

V Italiji so cene, zlasti živilom zelo poskočile.

Največja knjiga na svetu je kitajska enciklopedija, ki ima 10.000 zvezkov. Izšla je l. 1726.

Ljubši mi je domači dim, kakor tuj ogenj.

Podmorski kanal med Dowerjem in Calaisjem bodo baje vendar gradili. Torej le pride do tega, da se bodo kdaj pod morskim dnom vozili z železnico.

V zavodu za slepe v Yaphanku (USA) so preselili 70 slepcev v novo moderno urejeno poslopje. Osem slepcev so pa našli mrtve v kletnih prostorih. Obesili so se. Na pisalnem stroju za slepe so le-ti napisali pismo, češ da so šli v smrt, ker bi se v novem poslopju ne znali živeti. Staro poslopje je bilo del njihove življenjske biti.

Gospodarske vesti

Komunistična Mehika preskrbuje Nemčijo s petrolejem. — Denar ne pozna politike.

Trta je v Bolgariji letos izredno dobro obrodila.

Slinavka in parkljevka sta prizadeli na Češko-Slovaškem nad 103.464 kmetij in povzročili več kot 600 milijonov čsl. kron škode.

Sladkorna repa zaradi prevelike moče gnije in bo slaba letina. — Menda je to tudi vzrok, da primanjkuje sladkorja na trgu. Veliko se izvozi tudi v Nemčijo.

Tržne cene na kočevskem trgu minulo soboto: čajno maslo kg 24 Din, navadno maslo 20 Din, jajca kom. 1 Din, češplje sveže kg 4—5 Din, jabolka 2·50—3 Din, grozdje 5—6 Din, breskve 4 Din, fige sveže 4 Din, zelje sveže glava à 1 Din, krompir kg 0·75 Din, piščanci kom. 12—17 Din, kokoši 16—18 Din, smetana sladka l 12 Din, skuta, sir 6 Din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar 49 din, švic. frank 11, franc. frank 1·30, marke kov. 9.

Mesarski pomočnik

ki je služil že eno leto kot pomočnik, išče službo. — Naslov v upravi „Koč. Slovenca“.

Preselitveno naznanilo

Cenj. občinstvu iz mesta in dežele vljudno naznanjam, da sem se preselila s 1. oktobrom v hišo gospe Lešič nasproti cerkve v Kočevju ter se tudi nadalje priporočam svojim cenj. odjemalcem

Frančiška Klemenc.

Perilo ni vedno krivo

če se prekmalu ráztrga. Pozkusite ga oprati s

Perion pralnim praškom ali pa s **Hubertus** milom

in prepričali se boste, da bo ostalo delj časa celo. Ta dva odlična domača izdelka Vas bosta v vsakem oziru zadovoljila.

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doba - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo - Staklo - Zvonovi. — Člani prejemaajo mesečnik „Našo moč“.

Ljudska posojilnica v Kočevju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje, daje posojila proti zastavi ali poroštvo.

Za varnost jamči neomejeno poroštvo njenih članov in lastno premoženje.

Zveza lesnih domačih obrti

r. z. z o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno vse vrste lesnih izdelkov za gospodarstvo in gospodinjstvo kot tudi razne igrače.

Cenik na razpolago. Cene zmerne in solidne.